

Sygn. akt II K 1789/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2021 r.

Sąd Rejonowy we Włocławku II Wydział Karny w składzie :

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Jarosław Konopka

Protokolant: stażysta Izabela Łukaszevska

Przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej we Włocławku – M. K.

po rozpoznaniu dnia 25/02/2021 r. na posiedzeniu

sprawy

A. M. c. J. i M. z domu P. ur. (...) we W.

M. C. s. A. i E. z domu C. ur. (...) w L.

oskarżonych o to, że:

w dniu 31 października 2020r. działając wspólnie i w porozumieniu dokonali znieważenia pomnika Kardynała S. W. znajdującego się na terenie Placu (...) we W. poprzez umieszczenie na nim plakatu obraźliwej treści

tj. o czyn z art. 261 kk

I. uznając, że *A. M. i M. C.* swoim zachowaniem dopuścili się zarzucanego im czynu, tj. przestępstwa z art. 261 kk na podstawie art. 66 § 1 kk i art. 67 § 1 kk postępowanie karne warunkowo umarza na okres próby wynoszący 1 (jeden) rok;

II. na podstawie art. 44 § 2 kk orzeka przepadek na rzecz Skarbu Państwa poprzez zniszczenie dowodów rzeczowych opisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr (...) poz. 1, 2, 3, 4 i 5;

III. zasądza od *A. M. i M. C.* na rzecz Skarbu Państwa (Kasa Sądu Rejonowego we Włocławku) kwotę po 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem opłaty i zwalnia ich od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa od momentu wszczęcia postępowania w sprawie.

II K 1789/20

UZASADNIENIE

W dniu 31 października 2020 roku oskarżeni *A. M. i M. C.* umieścili używając kleju, na pomniku Kardynała S. W. znajdującego się na Placu (...) we W., plakat obraźliwej treści. Plakat był wykonany w formie nekrologu a jego treść zawierała słowa wulgarne. Zawierała też słowa i hasło sprzeciwu obywatelskiego.

Dowód : zdjęcia k. 28v-29, 37

Protokół zatrzymania rzeczy k. 6-13

Dowód rzeczowy k. 38-39, 82

Wyjaśnienia oskarżonych k.44, 50-51

Oskarżenia zostali zatrzymani.

Dowód : protokół zatrzymania k. 16, 18

Oskarżeni jednoznacznie przyznali się do sprawstwa i winy i złożyli wyjaśnienia zgodne z ustalonym stanem faktycznym. Oboje oskarżeni wyrazili żal i skruchę a na rozprawie wyjaśnili, że działali pod wpływem wzburzenia wywołanego orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego (w sprawie zgodności z Konstytucją Ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży).

Wyjaśnienia oskarżonych są całkowicie wiarygodne, również w zakresie powodów dokonania czynu.

Zeznania świadka M. N. nie miały znaczenia dla oceny materiału dowodowego.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego wina..... nie budzą wątpliwości. Ich zachowanie stanowiło naruszenie prawa karnego materialnego jednak wina i społeczność szkodliwość ich czynu nie była znaczna.

Przedmiotem ochrony w art. 261 kk jest pamięć o wartościach związanych ze zdarzeniem historycznym lub osobą, a także należna im cześć a pomnik stanowi zewnętrzny przejaw tej pamięci. Pomnikiem jest dzieło rzeźbiarskie lub architektoniczno-rzeźbiarskie w formie posągu, obelisku, płyty, budowli itp., wzniesione ku czci jakiejś osoby. Takim posągiem jest pomnik K. S. W. usytuowany przy Katedrze Rzymskokatolickiej. Jest on wystawiony publicznie.

Zachowanie sprawcy polega na znieważeniu, które może przybrać nie tylko postać znieważających wypowiedzi, lecz również czynności dokonywanych na przedmiocie czynu np. oblanie farbą, oplucie, zanieczyszczenie w inny sposób lub jak w przypadku niniejszej sprawy, umieszczenie na nim plakatu zawierającego wulgarne słowa.

Dla oceny zachowania oskarżonych i ich odpowiedzialności nieodzownym jest przywołanie kontekstu w jakim działali i wzburzenia szerokich mas społeczeństwa, które wywołane zostało decyzją Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 1/20 , który w odczuciu społecznym odziera z godności kobiety oraz narzuca im heroizm w podejmowaniu własnej, suwerennej decyzji o własnym zdrowiu fizycznym i psychicznym a konkretnie art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o zmianie ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży.

Decyzja obecnego Trybunału Konstytucyjnego, według protestujących obywaterek i obywateli zniweczyła treść Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 maja 1997 r. w sprawie K 26/96. Orzeczenie Trybunału , które wywołało bunt społeczny, zostało odebrane jako skazywanie kobiet na tortury. Zakazuje tego art. 40 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Torturą byłoby zaś nakazywanie donoszenia ciąży w sytuacji poważnych wad płodu co powszechnie podnoszono w trakcie protestów w całym kraju. To hasła przewodnie trwających protestów.

Jeśli zatem Rzeczpospolita Polska ma być nadal państwem demokratycznym i nadrzędnym źródłem prawa jest nadal Konstytucja (art. 8 Konstytucji) , to oskarżeni korzystając z wolności , które daje im art. 54 Konstytucji tj. wolność słowa zwaną również wolnością wypowiedzi, realizowali swoje wolności wierząc w sens buntu społecznego. Wypowiedzią jest wyrażenie swoich poglądów i przekonań w każdej możliwej formie, a zatem nie tylko w formie werbalnej, ale również w inny sposób z czego oskarżeni skorzystali narażając się wprawdzie na odpowiedzialność , jednak czyniąc to by dać wyraz swej irytacji wobec decyzji organu Konstytucyjnego. Nie byli w tej irytacji a wręcz wściekłości odosobnieni – jak pokazały protesty odbywające się w całej Polsce. Wolność wypowiedzi nie ma jednak charakteru absolutnego i podlega ograniczeniom na warunkach wskazanych w Ustawach bowiem każdy jest obowiązany szanować wolności i prawa innych (art. 31 ust 2 Konstytucji). W przypadku działania oskarżonych proporcje pomiędzy poszczególnymi dobrami chronionymi prawem i proporcje zachodzące pomiędzy wartościami na których zbudowany jest system prawny, zostały zachwiane. Oskarżeni przekroczyli niewątpliwie próg statuujący ich prawo do wyrażania poglądów naruszając normę art. 261 kk.

Naklejając na pomniku plakat z treścią min. słów wulgarnych realizowali poniekąd idee nieposłuszeństwa obywatelskiego o którym w swym eseju pisał H. T. („C. disobedience”). Instytucja opisana przez amerykańskiego transcendentalistę sprowadza się – w skrócie – modelu : akt władczy , obywatel, protest , sprzeczność z prawem , odpowiedzialność (tak też prof. J. Z. „Nieposłuszny Obywatel Biblioteka Palestry S. 2018). Aby być słyszany obywatel (w tym przypadku oboje oskarżeni) musi podejmować w konkretnych uwarunkowaniach społeczno-politycznych, działania naruszające normę prawną, inaczej byłby niemy krytykiem. Jego milczenie nie zostałoby zauważone; niemy krytyk staje się apologetą władzy. Traci wówczas sens jego krytycyzm. In concreto – oskarżeni zmaterializowali to co gros społeczeństwa myślało lub co czuło w momencie gdy ogłoszono decyzję Trybunału Konstytucyjnego.

Trzeba również wspomnieć, że samo orzeczenie – abstrahując od jego treści – budziło wątpliwości z punktu widzenia formalnego. Wiele wybitnych autorytetów prawa konstytucyjnego podnosiło min. że w wydaniu orzeczeniu w sprawie K 1/20 brały udział osoby niebędące sędziami Trybunału Konstytucyjnego a więc skład (...) był oczywiście sprzeczny z przepisami prawa. Komisja Ustawodawcza Sejmu nie wydała opinii w sprawie K 1/20, a więc stanowisko zaprezentowane zarówno w piśmie złożonym do Trybunału 19 października 2020 r., jak i ustnie na rozprawie, nie było stanowiskiem Sejmu (vide : [\(...\)wyroku-trybunalu-konstytucyjnego.html?fbclid= \(...\)-\(...\)](http://(...)wyroku-trybunalu-konstytucyjnego.html?fbclid= (...)-(...))).

Te powszechnie znane i komentowane opinie prawników i obywateli też wpływają na obiektywną ocenę stopnia winy oskarżonych.

Mając powyższe rozważania o kontekście zachowania oskarżonych a wina jak i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne , Sąd postępowanie karne warunkowo umorzył, na okres próby wynoszący jeden rok.

Według ustawodawcy instytucja warunkowego umorzenia powinna przyczynić się w większym stopniu do likwidacji konfliktu wywołanego przestępstwem i znajdować szersze zastosowanie tam, gdzie nie ma potrzeby, ze względu na cele kary, jej wymierzania, a nawet kontynuowania postępowania karnego i doprowadzania do wyroku skazującego.

Sąd wydając wyrok warunkowo umarzający postępowanie powinien mieć na względzie kilka kwestii. Pierwsze przesłanki związane są z zarzucanym czynem. Analizując przepis art. 66 § 1, 2 i 3 kk możemy dostrzec iż w przedmiotowej sprawie są one spełnione. Zarówno wina jak i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne. Zachowanie oskarżonych musi być potępione i znaleźć reakcję karną lecz adekwatną do stopnia zawinienia. Oskarżeni jako nadrzędny cel przyjęli bunt i protest a w dalszej kolejności znieważenie pomnika czyli godzili w dobro określone jako pamięć po osobie widniejącej na posągu. Zachowanie oskarżonych było wybrykiem i zachowaniem jednorazowym za które przeprosili.

Generalną przesłankę stosowania warunkowego umorzenia postępowania, dotyczącą osoby sprawcy jest również uzasadnione przypuszczenie sądu, że oskarżony pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa. To przypuszczenie sądu ma być oparte na postawie sprawcy, jego dotychczasowej niekaralności za przestępstwo umyślne, jego właściwościach i warunkach osobistych oraz na dotychczasowym sposobie życia. Oskarżeni nie byli karani, ich postawa życiowa jest pozytywna a ponadto zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż warunkowe umorzenie postępowania spełni właściwe cele, w tym prewencyjne wobec osoby sprawców. Należy mieć na względzie również fakt, iż przestępstwo było zdarzeniem epizodycznym.

Ponieważ wszystkie przesłanki dotyczące warunkowego umorzenia postępowania zostały spełnione, to Sąd zastosował wspomnianą instytucję, zaś okres próby został określony na jeden rok. Istotną rolę prewencyjną pełni przy tym orzeczenie przepadku dowodów rzeczowych.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 624§1 kpk lecz z uwagi na treść art. 7 Ustawy o opłatach w sprawach karnych na oskarżonych nałożono obowiązek uiszczenia opłaty.